

EU sistem biljnog pasoša

Kako implementirati sistem biljnih pasoša

Dalje jačanje kapaciteta fitosanitarnog sektora u oblasti sredstava za zaštitu bilja, zdravlja bilja, sjemena i sadnog materijala, uključujući fitosanitarne laboratorije i fitosanitarne inspekcije, " EU-FITO-BiH "

Agnieszka SAHAJDAK

Državna organizacija Poljske za zaštitu bilja

FITOREGISTER

**je prvi korak prema implementaciji
sistema biljnih pasoša**

Cilj upisa

- Roba koja se proizvodi/ trguje unutar zemlje a koja je vezana za navedene biljke/ biljne proizvode
- Ko mora biti upisan u registar zdravlja bilja (uzimajući u obzir izuzeća)

Izuzeci su navedeni u nacionalnom zakonodavstvu

- Informacije o Fitoregistru se trebaju unijeti u konsolidovanu bazu podataka
- Institucija koja vrši upis treba koordinirati, kontrolisati i sistematski nadzirati operatere upisane u Fitoregistar
- **Podaci unešeni u prijavu moraju biti što precizniji i treba da sadrže sve neophodne informacije o aktivnostima registriranih operatera**

- **Podaci Fitoregistra:**

- **Registracijski broj**

- Informacije vezane za upis (npr. ime operatera, kontakt osoba; podaci o kontakt osobi, mjesto aktivnosti, vrsta aktivnosti, biljke, itd.)

- **Informacije o tome da li je operater i dalje aktivan (npr. prestanak s radom, brisanje iz registra)**

TAKOĐE:

- **Izvještaji o provjeri dokumentacije, inspekcije zdravlja bilja/ laboratorijska ispitivanja**

- Podaci o izdatim biljnim pasošima

- U slučaju pronalaska - opis fitosanitarnih mjera (zdravstveno stanje bilja / mjesto proizvodnje)

- Nepravilnosti

Dvije vrste inspekcije

→ Dokumentacije

vrši se najmanje jednom godišnje (Direktiva 92/90 / EEC čl. 4)

→ Zdravlja bilja

Učestalost i način izvođenja ovisi o vrsti biljaka / biljnih proizvoda

BILJNI PASOŠI

Se izdaju na osnovu rezultata službenih pregleda (inspekcijskih pregleda zdravlja bilja/ laboratorijskih analiza)

PROVJERA DOKUMENTACIJE

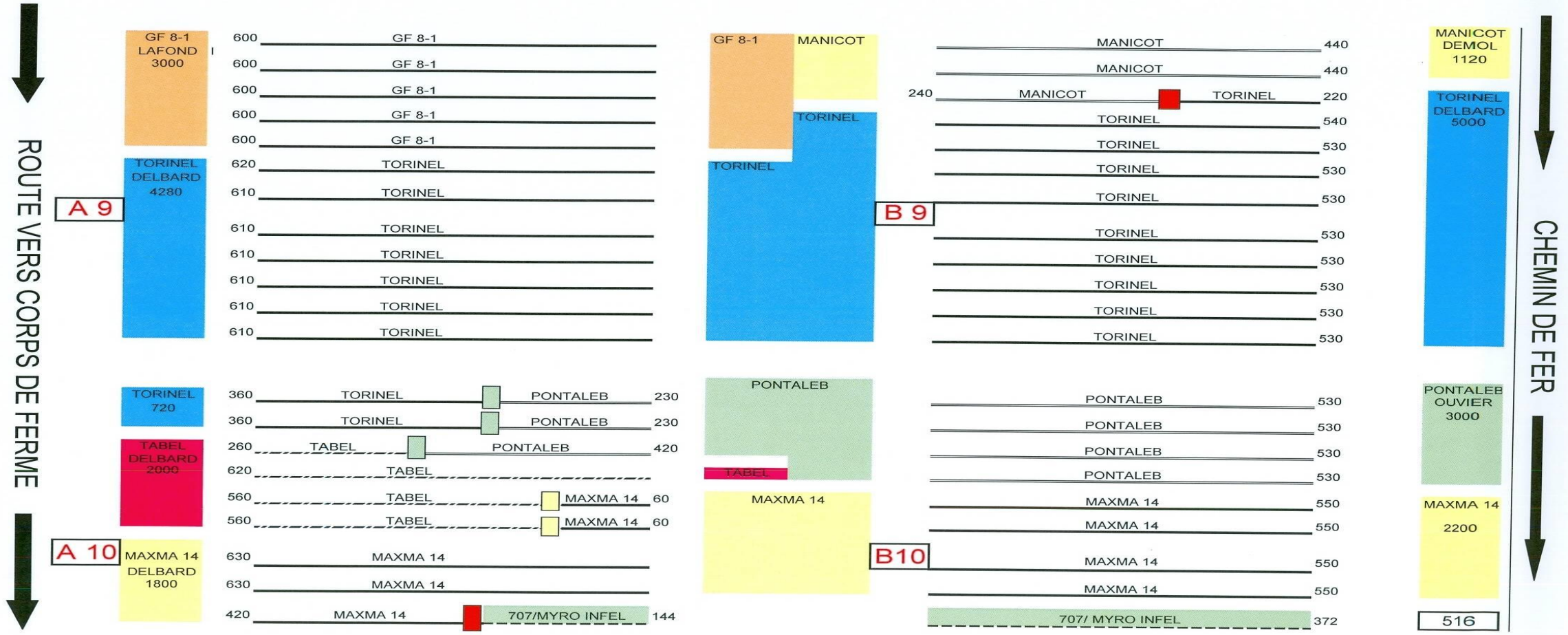
VOĐENJE EVIDENCIJE OD STRANE REGISTROVANOG OPERATERA

- Ažurirani plan prostorija
- podaci o biljkama (kupljenim, proizvedenim, stavljenim u promet, itd). u pismenoj formi ili unutar baze podataka
- biljni pasoš koji prati biljke (treba ga čuvati najmanje godinu dana - kopirati informacije u knjigu podataka ili fotokopirati biljni pasoš)
- informacije o poduzetim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja

PROVJERA IDENTITETA - biljke i količina prijavljeni za godišnju proizvodnju

Primjer plana prostorija FRANCUSKA (1)

GAILLARDEL 2008 V

FRANCUSKA (2)

LOCATELLI

2007 I

VERGER DE PRUNIERIS

BÂTIMENTS		CHEMIN DE SERVICE		ROUTE DE PENNE	
PI 80 BELLOC REPIQUES 6500 1	322	JULIET/PI 80 HC			
	364	JULIET/PI 80 HC			
	382	JULIET/PI 80 HC			
	356	JULIET/PI 80 HC			
	340	JULIET/PI 80 HC			
	356	JULIET/PI 80 HC			
	366	JULIET/PI 80 HC			
	368	JULIET/PI 80 HC			
	354	JULIET/PI 80 HC			
	370	JULIET/PI 80 HC			
PI 80 BELLOC 6000 REPIQUES 1	368	JULIET/PI 80 HC			
	372	JULIET/PI 80 HC			
	382	JULIET/PI 80 HC			
	330	JULIET/PI 80 HC			
	400	JULIET/PI 80 HC		4606	
	408	JULIET / PI 80 INFEL			
	402	JULIET / PI 80 INFEL		810	
	432	EVEREST /M 7 INFEL		664	
	204	EVEREST /M 7 INFEL			2
	308	GOLDEN GEM /M 7 INFEL			
PI 80 VF 538 387 M 7 2000 1464	354	JULIET /PI 80 INFEL			
	300	EVEREST/M 7 INFEL	JULIET/PI 80 INFEL 33		
	346	EVEREST/M 7 INFEL			
	340	EVEREST/M 7 INFEL			
	312	EVEREST/M 7 INFEL			
	220	FUJI 6629 SELECTION / 9 NAKB	EVEREST/M 7 INFEL 166		
	384	FUJI 6629 SELECTION/ 9 NAKB			
	334	FUJI 6629 SELECTION/ 9 NAKB			
	432	FUJI 6629 SELECTION/ 9 NAKB			
	384	FUJI 6629 SELECTION/ 9 NAKB			
NAKB 3260 2 2544	406	FUJI 6629 SELECTION/ 9 NAKB			
	384	FUJI 6629 SELECTION/ 9 NAKB			
	354	GRANNY SMITH/ M 9 NAKB INFEL			
	396	GRANNY SMITH/ M 9 NAKB INFEL			
	362	GRANNY SMITH/ M 9 NAKB INFEL			
	380	GRANNY SMITH/ M 9 NAKB INFEL			
	360	GRANNY SMITH/ M 9 NAKB INFEL			
	394	GRANNY SMITH/ M 9 NAKB INFEL		2246	
	300	NAKB			
	2000	M 7			

Malgacantik nr 3

Informacije pružene Ministarstvima/ Inspektoratima od strane registriranih operatera

- prije vegetacije ili ciklusa proizvodnje (izvršeno dovoljno inspekcija za uspješni pregled svake serije biljaka)
- na proizvodnim biljkama (vrstama/ rodovima)
- uključujući i količine/površine

PLANIRATI inspekcije/ laboratorijska testiranja

Cilj inspekcijskih pregleda zdravlja bilja

- **Pravni osnov (npr. posebni zahtjevi, hitne odluke i sl.)**
- Status zemlje
- Ljudski i financijski resursi

Vremenski rok / učestalost/ trajanje

Izvršeno pregleda onoliko koliko je potrebno za ispunjenje uslova)

- **pravni zahtjevi**
- životni ciklus štetnih organizama
- biljke domaćini
- **odgovarajući period za otkrivanje** (biljke u aktivnom rastu/ ubrani proizvodi)

**TEHNIČKE SMJERNICE I
PLANOVI RADA (PERIODIČNI)
koje treba pružiti inspektorima**

PRIMJERI

Apple proliferation MLO (ApP MLO)
Fitoplazma proliferacji jabłoni

UE: I/A/II (d) 1.
PL: 1/A/2 D. 1.

Proliferacja i czarcie miotły na pędach jabłoni

Zdjęcia za zgodą CSL, York, Wielka Brytania oraz GIORVIN CL

Apricot chlorotic leafroll mycoplasma
(European stone fruit yellows phytoplasma)
Fitoplazma chlorotycznego liściozwoju moreli

UE: I/A/II (d) 2.
PL: 1/A/2 D. 2.

Nekroza floemu (po lewej) i zwiżanie się liści moreli (po prawej)

Zdjęcia za zgodą EPPD (www.eppo.org)

GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel. (22) 623 23 02, fax (22) 623 23 04
www.piorin.gov.pl, e-mail:gi@piorin.gov.pl

**Wytyczne do prowadzenia
lustracji upraw kasztana (*Castanea* Mill.)
pod kątem wykrycia obecności
Dryocosmus kuriphilus Yasumatsu
oraz wskazówki do identyfikacji szkodnika**

Załącznik nr 1 do pisma CL-81- 30 /2007 z dnia 15.06.2007

Warszawa – Toruń, czerwiec 2007

GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA

Al. Jana Pawła II 11, 00-828 Warszawa
tel. 22 652 92 90, fax 22 654 52 21
www.piorin.gov.pl, e-mail:gi@piorin.gov.pl

**Wytyczne do prowadzenia lustracji
w celu wykrycia obecności
szkodników z rodzaju *Epitrix***

Warszawa – Toruń, maj 2011

Vrijeme vršena inspekcijskih pregleda (Primjer)

AGREST, PORZECZKA – *Ribes L.*

ORGANIZM SZKODLIWY	Części roślin wykazujące objawy	MIESIĄCE										Materiał pobierany do prób w przypadku stwierdzenia objawów	Specjalne wymagania fitosanitarne			
		III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII - II		Załącznik IV A dział II	Załącznik IV B	Obowiązkowe pobieranie prób	
<i>Anoplophora glabripennis, A. chinensis</i>	uszkodzenia kory i liści, szczeliny w zdrewniałych tkankach gałęzi, pniu i korzeniach, zwiększona podatność na choroby i inne patogeny roślinne, obniżenie plonu owoców, przedwczesne zamieranie roślin zasiedlonych przez szkodnika												do analizy laboratoryjnej należy przekazywać żywe szkodniki wraz z rośliną (cała lub część)	brak wymagań	brak wymagań	w przypadku stwierdzenia podejrzenia wystąpienia szkodnika podczas kontroli prowadzonych zgodnie z wytycznymi GI
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	tarczki szkodników na częściach zdrewniałych rośliny oraz na liściach i owocach, w miejscu zerwania tarcznika pęknięcie kory i wycieki gumy												do analizy laboratoryjnej należy przekazywać żywe szkodniki wraz z fragmentem rośliny	brak wymagań	brak wymagań	w przypadku stwierdzenia podejrzenia wystąpienia szkodnika podczas kontroli prowadzonych zgodnie z wytycznymi GI
<i>Tomato ringspot virus</i>	skarłowacenie roślin, objawy chlorozy na liściach, drobnienie owoców												do analizy laboratoryjnej należy pobrać całe rośliny lub liście z objawami	brak wymagań	brak wymagań	w przypadku stwierdzenia objawów należy pobrać próbę do badań
<i>Popillia japonica</i>	golożery części nadziemnych (liście, owoce), uszkodzenia korzeni												do analizy laboratoryjnej należy przekazywać żywe szkodniki wraz z rośliną (cała lub część)	brak wymagań	brak wymagań	w przypadku stwierdzenia objawów należy pobrać próbę do badań

RADNI PLAN (primjer)

<p style="color: red;">Apple proliferation MLO (Phytoplasma mali)</p>	<p>Lustracje wizualne roślin rodz. <i>Malus</i></p>	<p>100 % sady zraźnikowe, karkasy, mateczniki podkładek wegetatywnych, plantacje podkładek generatywnych, szkółki roślin do nasadzeń - coroczne lustracje, 100 % rośliny podatne w bezpośrednim sąsiedztwie w/w miejsc produkcji – coroczne lustracje 2 sady owocujące (w każdym oddziale) oraz 1-2 sady nasienne (jeżeli dostępne) – coroczne lustracje</p>	
	<p>Badanie laboratoryjne roślin rodz. <i>Malus</i></p>	<p>100 % sady zraźnikowe, 100 % karkasy: próby pobiera się (oddzielnie w każdym z w/w miejsc) corocznie - z 1/6 roślin (tak, aby w okresie 6 lat przebadac wszystkie rośliny), osobno z każdej rośliny lub w przypadku braku objawów chorobowych i żerowania wektorów dopuszcza się próby zbiorcze,</p> <p>100 % mateczniki podkładek wegetatywnych: próby pobiera się corocznie - z ok. 1/6 wydzielonej części nasadzeń roślin matecznych (w formie kwatery, rzędu, lub typu podkładki), tak, aby w okresie 6 lat przebadac wszystkie wydzielone części nasadzeń, z każdej wydzielonej części pobiera się do badań próby zbiorcze z min. 0,5 % roślin podatnych - matecznych, ale nie mniej niż z liczby roślin, potrzebnych do utworzenia 5 prób, w pierwszej kolejności próby pobiera się z roślin z objawami chorobowymi lub żerowania wektorów (osobne próby z każdej takiej rośliny), a następnie z roślin bez objawów (tak, aby pobrać łącznie materiał do badań z min. 0,5 % roślin),</p> <p>100 % szkółki drzew i krzewów, 100 % plantacje podkładek generatywnych: próby pobiera się (oddzielnie w każdym z w/w miejsc) w przypadku występowania objawów chorobowych lub żerowania wektorów: z min. 0,5 % roślin podatnych rosnących w 1 miejscu produkcji, ale nie mniej niż z liczby roślin, potrzebnych do utworzenia 5 prób i nie więcej niż z 500 roślin, w pierwszej kolejności z roślin z objawami (osobne próby z każdej takiej rośliny), a następnie z roślin bez objawów (tak aby pobrać łącznie materiał do badań z min. 0,5 % roślin), <u>(uwaga</u> - w przypadku roślin bezobjawowych dopuszcza się pobieranie prób zbiorczych, ale należy dążyć, aby utworzone do badań próby zbiorcze zawierały części roślin z jednorodnego materiału - partii/odmiany, gatunku, który może być zniszczony w przypadku pojedynczych wykryć i stosowania regulacji art. 16 ust. 4a ustawy o ochronie roślin),</p>	<p>badania laboratoryjne metodą PCR-RFLP: LW Bydgoszcz (próby własne i WI Łódź), LW Rzeszów (próby własne i WI – Katowice, Kraków, Lublin), CL (próby z pozostałych WI.); próby przekazywane są z WIORiN zgodnie z harmonogramem</p> <p style="color: blue;">(dla PP i ŚF – badania płatne)</p>

VOĐENJE EVIDENCIJE OD STRANE DRŽAVNE SLUŽBE ZA ZAŠTITU BILJA

Dokumenti

- **izvještaji o inspekcijskim pregledima i uzorkovanju**
- **Rezultati laboratorijaskih ispitivanja**
- **Poduzete fitosanitarne mjere**
- **Provjera poštivanja izrečenih mjera od strane operatera**

Elektronska baza podataka

Twinning BA/12/IB/AG 01

*Primjer inspekcijskog izvještaja
(inspekcija tokom sezone rasta)*

GROWING SEASON INSPECTION

PLANT PASSPORTING GROWING SEASON INSPECTION REPORT			
Company Name		Client reference number	
Name of person(s) interviewed at Company		Date of Audit	
Name of PHSI present at audit		Audit Type	
Date of report issue by PHSI		PHSI proposed next visit date	
AUDIT SCOPE DETAIL			
NB All points must be completed, refer to SOP for guidance			
Genus	No. of Plants	Sample/Sample No.	Pass?

General Notes

izdavanje biljnog pasoša

Ko izdaje biljni pasoš?

A. Odgovorno zvanično tijelo

B. Ovlašteni operateri

Jedni i drugi (A & B) ili samo jedan od njih (A ili B)?

VRSTE BILJNIH PASOŠA

- Ne postoji standardni obrazac unutar EU
- Navedeni podaci (10 elemenata)
- **Dva glavna podatka (za sljedivost)**
 - registracijski broj proizvođača
 - serijski broj biljnog pasoša

Navedeni podaci (10 elemenata)

1. Biljni pasoš EEZ
2. Kod države članice EU
3. Odgovorno službeno tijelo (njegov kod)
4. Registracijski broj
5. Individualni serijski ili sedmični broj
6. Botanički naziv
7. Količina
8. "Zaštićena zona" za teritorijalnu vrijednost pasoša i, ako je potrebno, ime zaštićene zone za koju je proizvod kvalifikovan
9. „Zamjena pašosa" u slučaju zamjene biljnog pasoša i, gdje je to moguće, i kod prvobitno registrovanog proizvođača ili uvoznika
10. Ako je potrebno, naziv zemlje porijekla ili zemlje pošiljaoca za proizvode iz trećih zemalja

PRAKSA IZDAVANJA

- na **etiketama** koje se nalaze na biljkama, biljnim proizvodima ili na njihovoj ambalaži, bez da se nalazi na dostavnici ili pratećoj dokumentaciji
- podijeljeno između **etiketa** koje se nalaze na biljkama ili biljnim proizvodima i **otpremnicama**, ili drugoj dokumentaciji koja prati pošiljku
- *svi elementi na **dostavnici** ili drugim dokumentima koji prate pošiljku*

PRAKSA IZDAVANJA

- Etiketa mora označavati bar elemente 1 do 5
- Biljni pasoš ili prateća dokumentacija moraju označavati elemente 1 do 10 (artikli 8 i 9 nisu obavezni)

VRSTE BILJNIH PASOŠA

- **"Osnovni" biljni pasoš** (stavke 1 do 10)
- **"Kratke" etikete** (stavke 1 do 5)
- **Biljni pasoš sjemenskog krompira** - u kombinaciji sa službenom etiketom
- Biljni pasoš certificiranog voćnog materijala - u kombinaciji sa službenom etiketom
- **Službene etikete** sjemena za određene vrste, sa naznakom „biljni pasoš“

VRSTE BILJNIH PASOŠA

- **Strogo definirane u nacionalnom zakonodavstvu** (jedinствен dizajn i izgled biljnog pasoša kad je riječ o obliku, veličini i boji)
- **Dizajniran od strane operatera**
 - ✓ zahtjevi vezani za vrstu, oblik i sadržaj biljnog pasoša koji su propisani zakonskim aktima
 - ✓ odobren od strane nadležne vlasti

Primjeri biljnih pasoša

☐		Paszport roślin - EEC	
		Nr rejestracyjny podmiotu:	
	Gatunek:		
	Ilość towaru:		
	☐	Nr paszportu:	
	RP	ZP	
	Kraj pochodzenia:		

	Paszport roślin - EEC
	Nr rejestracyjny podmiotu :
	Nr paszportu:

Primjeri biljnih pasoša

☐ Nr rejestracyjny podmiotu: 16/02/113 ☐ RP ZP b 2 ☐ Kraj pochodzenia: Polska ☐ Nr paszportu: 16/04/07/0000007		Paszport roślin - EEC	Gatunek: Jabłoń domowa - Malus L. Odmiana: Jonagored
		Jakość WE Kwalifikowane	Podkładka: M9 Ilość: 10 szt drzewek jednorocznych

☐		Paszport roślin - EEC	
		Nr rejestracyjny podmiotu : 14/22/184	
☐	Ziemniak / <i>Solanum tuberosum</i> L.		Odmiana: Bryza
	Nr partii: 3/14/22/184/A128-1	Masa: 50 kg	
☐	Kalibraż: 35-55mm	Stopień kwalifikacji: Kwalifikowane - C/A	
	Zastosowany środek ochrony roślin podczas przechowywania: Stopkiełek		ZP: a 13
RP		Kraj pochodzenia: Polska	
Nr paszportu 14/03/06/00001		Data plombowania: 02-2004	

Primjeri biljnih pasoša

 	REDHAVEN SJ 3288 A 7 VIRUS FREE	RÈGLES ET NORMES C.E.		
	INRA® MONTCLAR® INFEL® 4238 VIRUS FREE Pêcher Franc Chanturgue	PASSEPORT PHYTOSANITAIRE C.E.		
	valid for Valable pour	1 PLANT DE PROPAGATION V.F. Produit par Roux		FRANCE PRUNUS
				N° 40013107

N° 4 D 021327	PASSEPORT FRANCE PHYTOSANITAIRE CEE 	
	Numéro d'immatriculation :	Validité territoriale
	Nom botanique :	
	Quantités :	
	Pays d'origine :	
	Code du point d'entrée :	

PASSEPORT FRANCE PHYTOSANITAIRE CE 	
Numéro d'immatriculation	

Primjeri biljnih pasoša

Prunus triloba

NAKB0161

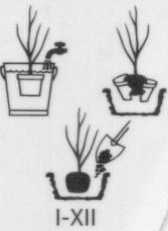
127836

EEG Plantenpaspoort/EC Plantpassport
EEG Kwaliteit/EC Quality
NAKB Kwaliteitscontrole/NAKB Qualitycontrol
Aantal/Number: 1 plant

Amandelboompje / Mendelbaum
Almond tree / Amandier

70-100 cm IV

XI-IV I-XII

© FLEURMERC

1. EF-PLANTEPAS		2. DANMARK		3. Landbrugsministeriet Plantedirektoratet	
4. REG. NR. 25041		5. ORDRE NR. OG FAKT. NR. 24		3803	
CYCLAMEN PERSICUM HYBRID					
6. BOTANISK NAVN					
7. MÆNGDE 4		8. ZP, GODKENDT TIL BESKYTTET ZONE:		9. RP, ERSTATNINGSPAS	
10. OPRINDELSE		10. OPRINDELSE			
KOLLI 20		STØRRELSE			

Zahtjev za odobrenje izdavanja biljnih pasoša (primjeri)

Application for: authorisation to issue plant passports; and Fireblight buffer zone status

Please complete this form in BLOCK CAPITALS and send it to your local Fera Plant Health and Seeds Inspector, to whom any enquiries should be made.

A new application must be submitted each year or when your authorisation details change.

PART 1 – APPLICANTS DETAILS

Name or Company Name:

Full Postal Address:

		Postcode
Tel	Fax	

Email Address:

Plant Health Registration No:

Applicant's reference

PART 2 – AUTHORISATION DETAILS

Name in full, of person who will be responsible for inspecting plants, issuing plant passports and keeping records.

Please tick the boxes next to the plant material which you would like to plant passport.

Section A

These plants require a plant passport at all stages of growth to the final retailer.

Host plants of Fireblight, intended for planting and pollen for pollination, excluding fruit and seeds

☐ <i>Amelanchier</i>	☐ <i>Chaenomeles</i>	☐ <i>Cotoneaster</i>	☐ <i>Crataegus</i>	☐
☐ <i>Cydonia</i>	☐ <i>Eriobotrya</i>	☐ <i>Malus</i> ¹	☐ <i>Mespilus</i>	☐
☐ <i>Photinia davidana</i>	☐ <i>Pyracantha</i>	☐ <i>Pyrus</i> ¹	☐ <i>Sorbus</i>	☐

Do you intend to passport these plants to a protected zone (ZP)?

Note¹ - Also regulated for Apple proliferation mycoplasma & Pear decline mycoplasma respectively.

Host plants of *Phytophthora ramorum*, intended for planting, other than seeds and cut foliage

☐ <i>Camellia</i>	☐ <i>Rhododendron</i> ²	☐ <i>Viburnum</i>	☐
--	---	--	--------------------------

Phytophthora ramorum hosts originating in the USA³

Note² – excluding *Rhododendron simsii* (*Azalea indica*).

Note³ - For further details of the relevant Pests & Diseases (P&D) consult the Plant Passporting P&D Notes

Host plants of several regulated Pest & Disease (P&D)³ intended for planting other than seeds

☐ <i>Beta vulgaris</i>	☐ <i>Castanea</i>	☐ <i>Humulus lupulus</i>	☐ <i>Palmae</i> ³	☐
---	--	---	---	--------------------------

Prunus other than *P. laurocerasus* and *P. lusitanica*

Do you intend to passport *Beta vulgaris* to a ZP?

OBUKA OSOBLJA DRŽAVNE ORGANIZACIJE ZA ZAŠTITU BILJA

- Svi inspektori moraju biti obučeni o:
- Pravnim aspektima upisa
- Pravnim aspektima biljnih pasoša
- Inspekcijskim procedurama (prepoznavanje štetnih organizama/simptoma; uzorkovanje, upis, kontrolne mjere, itd.)
- *Koristeći softver za registraciju, upisivanje i izdavanje biljnih pasoša*

OBUKA OPERATERA

Operateri moraju biti obučeni o:

- Pravnim aspektima upisa

Pravnim aspektima sistema biljnih pasoša, **a posebno o svojim obavezama**, uključujući o prepoznavanju štetnih organizama/ simptoma

Državna organizacija za zaštitu bilja obučava operatere u saradnji s lokalnim vlastima, savjetodavnim službama, itd.

INFORMATIVNA KAMPANJA

- Radio, TV, novine, brojna javna emitovanja/članci u masovnim medijima (TV, radio, nacionalnim i lokalnim novinama)
- Distribucija letaka/plakata
- Pisma (na osnovu nacionalne baze podataka operatera)
- **Sastanci!!!**

Hvala na pažnji